

LEGISLATIVA V PRÁCI NT

- **základní právní předpisy** •
- **specializace** • **zdravotnické výkony** •
- **profesní organizace** •

Mgr. Martin Krobot

Ústav veřejného zdraví

*MNLN071 – Legislativa v práci nutričního terapeuta se specializací
podzim 2021*

Zákon č. 96/2004 Sb.

o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů

(o nelékařských zdravotnických povoláních)

Co upravuje?

- podmínky získávání způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče v ČR
- specializace obecně
- akreditace vzdělávacích programů
- formy vzdělávání u jednotlivých nelékařských oborů
- celoživotní vzdělávání zdravotnických pracovníků a vzdělávání jiných odborných pracovníků
- ~~osvědčení k výkonu nelékařského zdravotnického povolání bez odborného dohledu (tzv. registrace)~~

Co upravuje?

- uznávání způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče
 - osob, které získaly tuto způsobilost v jiném členském státě než v ČR (v EU i mimo ni)
 - osobám hostujícím na území ČR

Pro lékaře, zubní lékaře a farmaceuty nastavuje pravidla zákon č. 95/2004 Sb. ve znění pozdějších předpisů o podmínkách získávání a uznávání odborné způsobilosti a specializované způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání lékaře, zubního lékaře a farmaceuta

§ 15: Nutriční terapeut

- do r. 2004 **dietní sestra**
- změna potřeb v praxi – **nutriční terapeut**
 - z dietních sester nutriční terapeut přes noc bez nutnosti doplnění vzdělání
- **odborná způsobilost** k výkonu tohoto povolání se získává absolvováním
 - akreditovaného zdravotnického **bakalářského** studijního oboru pro přípravu nutričních terapeutů
 - nejméně tříletého studia v oboru **diplomovaný nutriční terapeut** na VOZŠ
 - tříletého studijního oboru diplomovaná dietní sestra na VOZŠ – zahájeno nejpozději v r. 2004/2005
 - studiem na SZŠ (dietní sestra) – zahájeno nejpozději v r. 2004/2005

§ 15: Definice náplně činnosti NT

- 15, odst. 2:

„Za výkon povolání NT se považuje činnost v rámci preventivní péče na úseku klinická výživa a specifická ošetrovatelská péče zaměřená na uspokojování nutričních potřeb. Dále se NT ve spolupráci s lékařem podílí na léčebné a diagnostické péči v oboru klinická výživa.“

§ 32: Nutriční asistent

- čtyřleté studium oboru **nutriční asistent** od r. 2005/2006 na **SZŠ**

„Za výkon povolání NA se považuje činnost v rámci specifické ošetrovatelské péče pod odborným dohledem NT. Dále se nutriční asistent ve spolupráci s lékařem podílí na preventivní, léčebné a diagnostické péči v oboru klinická výživa.“

- nemůže provádět kontrolní činnost
 - například při rozpisu služeb je třeba zajistit dostupnost alespoň jednoho nutričního terapeuta, který by zajišťoval odborný dohled

§ 53: Celoživotní vzdělávání

„Celoživotním vzděláváním se rozumí průběžné obnovování, zvyšování, prohlubování a doplňování vědomostí, dovedností a způsobilosti zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků v příslušném oboru v souladu s rozvojem oboru a nejnovějšími vědeckými poznatky v zájmu zachování bezpečného a účinného výkonu příslušného povolání.“

Celoživotní vzdělávání je povinné pro všechny zdravotnické pracovníky a jiné odborné pracovníky.

Formy celoživotního vzdělávání

- specializační vzdělávání
- certifikované kurzy
- inovační kurzy v akreditovaných zařízeních
- odborné stáže v akreditovaných zařízeních
- účast na školicích akcích, konferencích, sympoziích
- publikační a pedagogická činnost
- e-learningový kurz
- samostatné studium odborné literatury
- **studium navazujících oborů**

Registrace NLZP

- původně **registr zdravotnických pracovníků způsobilých k výkonu nelékařského zdravotnického povolání bez odborného dohledu**
 - zrušen bez náhrady k 1. 9. 2017
- nyní **Národní registr zdravotnických pracovníků**
 - nemá nic společného s předchozím registrem
 - určen pro všechny zdravotnické pracovníky, nejen NLZP
 - hlásí automaticky škola

Vyhláška č. 189/2009 Sb.

o zkouškách podle zákona o nelékařských zdravotnických povoláních

Nařízení vlády č. 31/2010 Sb.

o oborech specializačního vzdělávání a označení odbornosti zdravotnických pracovníků se specializovanou způsobilostí

Specializační vzdělávání

- vede k získání **specializované způsobilosti**
- ukončeno **atestační zkouškou**
- kurzy vypisované v rámci **IPVZ** či **NCONZO**
- MZ ČR **může** rozhodnout o přiznání specializované způsobilosti absolventům akreditovaného doktorského nebo magisterského studijního oboru navazujícího na zdravotnický bakalářský nebo magisterský studijní obor

Obory specializace

- Nařízení vlády č. **463/2004** Sb. (zrušeno)
 - **3 obory** – Výživa dětí, Výživa v těžkých stavech, Komunitní nutriční péče
 - označení odbornosti **Nutriční terapeut pro...**
- Nařízení vlády č. **31/2010** Sb. (původní znění)
 - **2 obory** – Výživa dětí, Výživa dospělých
 - označení odbornosti **Nutriční terapeut pro...**
- Nařízení vlády č. **31/2010** Sb. (aktuální znění od 1. 9. 2018)
 - **1 obor** – Výživa dospělých a dětí
 - označení odbornosti **Klinický nutriční terapeut**

Vzdělávací programy specializací

- Věstník MZ ČR
- Výživa dospělých a dětí **Věstník č. 11/2019**
 - novelizace NV č. 31/2010 proběhla 1. 9. 2018
 - celkem 600 hodin, z toho 280 hod teorie, 320 hod praxe
 - studium je ukončeno **atestační zkouškou**

Specializační vzdělávání

- **výživa dospělých a dětí**
 - 18–24 měsíců v celkovém rozsahu 600 hod.
 - z toho 320 hod. praktické přípravy na vlastním a **akreditovaném** pracovišti
- studium je ukončeno **atestační zkouškou**
 - každý uchazeč o atestaci se přihlašuje sám na základě vypsanych termínů

Vyhláška č. 55/2011 Sb.

o činnostech zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků

§ 14: Nutriční terapeut

„NT poskytuje specifickou ošetrovatelskou péči při zabezpečování nutričních potřeb pacientů v oblasti preventivní a léčebné výživy.

Přitom bez odborného dohledu a bez indikace v souladu s diagnózou stanovenou lékařem zejména může:...”

§ 14: Nutriční terapeut

- zpracovávat a vyhodnocovat **nutriční anamnézu**, u pacientů v závažných stavech provádět **bilanci stravy** přijímané ústy, navrhnout lékaři, případně VS nebo PA **změny v předepsané dietě, způsobu přijímání stravy** či doplnění potravinovými doplňky
- provádět vyšetření nutná ke **zjištění stavu výživy** pacientů
- kontrolovat a metodicky vést a **organizovat přípravu stravy** v souladu s poznatky zdravé a léčebné výživy), zejména ve stravovacích provozech zdravotnických zařízení a v případě speciálních diet stravu připravovat
- **sestavovat jídelní plány** a předpis stravy pro jednotlivé diety i pro celé zdravotnické zařízení, včetně **propočtů biologické a energetické hodnoty** diet

§ 14: Nutriční terapeut

- provádět **poradenství a edukaci** jedinců, rodin a skupin v oblasti zdravé a léčebné výživy, včetně doporučení vhodných výživových doplňků,
- sestavovat bez odborného dohledu na základě indikace lékaře **individuální jídelní plány**, včetně propočtů biologické a energetické hodnoty diet
- 33: Nutriční asistent

§ 110–114: Specializovaná způsobilost

- poskytuje a organizuje specifickou ošetrovatelskou péči zaměřenou na uspokojování nutričních potřeb pacientů, a to její plánování, provádění a hodnocení v oboru specializace
- **specifikace jednotlivých specializací**
 - 111 – NT pro výživu dětí
 - 112 – NT pro komunitní péči
 - 113 – NT pro výživu v těžkých stavech
 - 114 – NT pro výživu dospělých
- **přitom zejména bez odborného dohledu a bez indikace**

Specializovaná způsobilost – obecně

- připravovat informační materiály pro pacienty
- edukovat pacienty, případně jimi určené osoby ve speciálních dietách
- sledovat a vyhodnocovat stav pacientů z hlediska možnosti vzniku komplikací a náhlých příhod
- instruovat zdravotnické pracovníky v oblasti své specializace
- hodnotit kvalitu poskytované péče

Specializovaná způsobilost

- provádět výzkum
 - identifikovat činnosti péče vyžadující změnu v postupu
 - provádět výzkum zaměřený na odhalení příčin nedostatků v poskytované péči
 - vytvářet podmínky pro aplikaci výsledků do klinické praxe na vlastním pracovišti i v rámci oboru
 - připravovat standardy specializovaných postupů v rozsahu své způsobilosti
- vést specializační vzdělávání v oboru své specializace

- 111–114 specifické činnosti jednotlivých specializací
- **ještě není novela pro klinického nutričního terapeuta**

Další předpisy

Vyhláška č. 39/2005 Sb.

kterou se stanoví minimální požadavky na studijní programy k získání odborné způsobilosti k výkonu nelékařského zdravotnického povolání

- minimální délka studia a minimální počet hodin
- stanovuje povinné oblasti znalostí

Nutriční terapeut

(1) Odborná způsobilost k výkonu povolání nutričního terapeuta se získává absolvováním akreditovaného studijního programu nebo akreditovaného vzdělávacího programu.

(2) Programy uvedené v odstavci 1 mají standardní dobu studia nejméně 3 roky, z toho praktické vyučování činí nejméně 1800 hodin.

(3) Studium v programech uvedených v odstavci 1 poskytuje znalosti a dovednosti stanovené v § 3 a dále obsahuje

a) teoretickou výuku poskytující znalosti v

1. oborech, které tvoří základ potřebný pro poskytování nutriční péče, a to v anatomii se zaměřením na trávicí systém, fyziologii se zaměřením na fyziologii výživy a metabolismus, patologii, patofyziologii se zaměřením na patofyziologii konkrétního onemocnění, v chemii, biochemii, potravinářské chemii, nauce o potravinách, technologii přípravy pokrmů, mikrobiologii, epidemiologii a hygieně, základech farmakologie,

2. nutričních oborech a oborech ochrany veřejného zdraví, a to v lékařské toxikologii, komunitní hygieně, epidemiologii infekčních a neinfekčních onemocnění ve vztahu k výživě, ve výživě zdravých jedinců různých věkových skupin včetně specifických nároků těhotných žen a zvláštností dětského a dorostového věku, ve výživě ve vztahu k tělesné zátěži (výživa sportovců), v komunitní péči, alternativní a netradiční formě výživy, ve výživovém poradenství, zdravotní výchově, ochraně a podpoře veřejného zdraví, ochraně spotřebitele, tvorbě a řízení zdravotnických programů, klinické dietologii, přípravě základních a speciálních druhů léčebné výživy s využitím zásad racionální výživy, zpracování výživové anamnézy, stanovení terapeutických plánů stravování individuálních klientů, hygienických aspektů zajištění výroby, přípravy, rozvozu, přepravy, značení a skladování pokrmů a jejich uvádění do oběhu, umělé výživě (enterální a parenterální),

3. klinických oborech, a to ve vnitřním lékařství se zaměřením na metabolická onemocnění, v chirurgii, pediatrii, gynekologii, gerontologii, psychiatrii, infekčním lékařství, onkologii a základech ošetřovatelství,

4. sociálních a dalších souvisejících oborech, a to v základech sociologie a sociální psychologie, základech pedagogiky a edukace, v psychologii, právních předpisech ve vztahu k výkonu státního zdravotního dozoru, v základech ekonomie, informatiky, statistiky a metodologie vědeckého výzkumu,

b) praktické vyučování poskytující dovednosti a znalosti v léčebné výživě ve vztahu ke klinickým oborům uvedeným v písmenu a) bodu 3, a to ve zjišťování nutričních potřeb pacientů, v hodnocení stavu výživy, ve zpracovávání jídelních plánů, ve volbě vhodných doplňků stravy, v přípravě a distribuci stravy, ve zdravotní výchově, v edukaci a poradenství; praktické vyučování probíhá ve zdravotnickém zařízení poskytovatele ambulantní a lůžkové péče zejména na odděleních gerontologických, interních, dětských a v metabolických jednotkách, v edukačních centrech, v zařízení sociálních služeb a ve stravovacích provozech zejména ve zdravotnickém zařízení, zařízení sociálních služeb a v zařízení školního stravování, ve školních laboratořích a ve státních zdravotnických ústavech a správních úřadech provádějících státní zdravotní dozor; jeho součástí je účast na státním zdravotním dozoru v oblasti hygieny výživy v komunitní péči.

Kvalifikační standard

přípravy na výkon zdravotnického povolání nutriční terapeut

- Věstník MZ ČR č. 9/2019
- podrobněji rozvádí požadavky vyhlášky č. 39/2005 Sb.
- stanovuje
 - cíle studijního programu a profil absolventa
 - podmínky přijetí a ukončení studia
 - konkrétní skladbu předmětů
 - rozsah a specifikaci praxe

Nařízení vlády č. 222/2010 Sb.

o katalogu prací ve veřejných službách a správě

- zařazení prací ve veřejných službách a správě do platových tříd zaměstnanců, jimž je za práci poskytován plat (dále jen „katalog prací“)

Nutriční terapeut: 9.–11. třída

Měl být přesun do **10.–12.** platové třídy.

9. platová třída

1. Vytváření konstrukčního řešení a stavba jednotlivých ortotických a protetických pomůcek v celém rozsahu oboru včetně využití technologií snímání měrných podkladů, například všech končetinových protéz, trupových ortéz, epitéz, kýlních a břišních pasů atypických konstrukcí, provádění náročných technických vyšetření nohy zákazníka přístroji pro grafické technicko-vyšetřovací metody, například plantografem, pedobarografem, stavba složité atypické ortopedické obuvi podle sádrových pozitivů a konstrukčních nákresů a měř, například stavba vnitřních sandálů typu Choppart, individuální úpravy a aplikace pooperační obuvi.

10. platová třída

1. Konstrukční řešení ojedinělých a specifických složitých ortotických pomůcek, například technicky složitých pomůcek a zařízení řízených elektronickými systémy. Samostatná tvůrčí řešení typů, modelů, tvarů a vzorů ortotických pomůcek. Provádění konstrukčního dozoru.

2. Zajišťování a provádění celoživotního vzdělávání zdravotnických pracovníků v oboru.

2.19.23 NUTRIČNÍ TERAPEUT

9. platová třída

1. Poskytování specifické ošetrovatelské péče při zabezpečování nutričních potřeb pacientů nebo klientů sociálních služeb v oblasti preventivní péče a na úseku klinické výživy, poradenská a edukační činnost ke zdravému způsobu života, kontrola úrovně dietního stravování.

10. platová třída

1. Poskytování specializované péče na úseku klinické výživy, k jejímuž výkonu je nezbytné získání specializované nebo zvláštní odborné způsobilosti, například stanovování plánu výživy podle laboratorních výsledků s použitím speciálních metod, například bioimpedance, zpracovávání a hodnocení nutriční anamnézy, používání enterální výživy a modulových dietetik, sestavování speciálních postupů výživy při nutričně závažných stavech s výrazným poškozením trávicích funkcí.

2. Zabezpečování koordinace ošetrovatelského procesu při enterální, eventuálně přechodové parenterální dietologické péči nebo ve specializovaných nutričních centrech nebo komplexní koordinace dietologické péče v nemocnicích, výkon diagnostické, preventivní a výchovné činnosti v dietologii.

3. Poskytování specializované nutriční péče pacientům nebo klientům sociálních služeb se závažnými poruchami výživy a metabolismu, například specifická aplikace nutričních doplňků u pacientů nebo klientů s komplikovaným nutričním stavem, sestavování nutričních plánů pro specifické skupiny (náboženské, etnické, sociálně odlišné) s akutními a chronickými nemocemi.

11. platová třída

1. Tvorba koncepce, systemizace a standardizace nutriční péče ve zdravotnických zařízeních ve vazbě na spektrum poskytované léčebné péče. Realizace standardizovaného systému nutriční péče, kontrola a hodnocení efektivity postupů. Zajišťování a provádění celoživotního vzdělávání včetně specializačního vzdělávání v oboru příslušné specializace. Aplikace výsledků výzkumu a vývoje v oboru do praxe.

2.19.24 ZUBNÍ TECHNIK

9. platová třída

1. Řešení specifických problémů souvisejících se zhotovováním, upravováním a opravováním zubních náhrad, ortodontických pomůcek a všech dalších stomatologických výrobků v průběhu ošetření pacientů na vyzvu zubního lékaře.

2. Zhotovování stomatologických protéz a ortodontických pomůcek, provádění jejich oprav a úprav, například zhotovování protetických výrobků a součástí aparátů, využívání technologií pro zpracování nových stomatologických materiálů.

Nařízení vlády č. 341/2017 Sb.

o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě

Platový stupeň	Počet let započítatelné praxe	Platová třída													
		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	do 1 roku	14770	15880	17070	18390	19770	21300	22980	24800	26730	28920	31180	33660	36400	39360
2	do 2 let	15290	16410	17670	19050	20460	22060	23790	25670	27670	29940	32290	34900	37700	40790
3	do 4 let	15810	16980	18260	19690	21180	22820	24640	26580	28680	31040	33480	36160	39080	42280
4	do 6 let	16330	17570	18880	20380	21930	23630	25510	27520	29700	32120	34640	37440	40470	43800
5	do 9 let	16880	18180	19550	21070	22700	24480	26430	28490	30770	33280	35900	38790	41950	45390
6	do 12 let	17440	18790	20210	21820	23480	25330	27360	29480	31850	34480	37200	40190	43440	47030
7	do 15 let	18080	19440	20940	22570	24300	26200	28350	30560	32990	35700	38540	41640	45070	48730
8	do 19 let	18690	20110	21640	23380	25150	27120	29350	31660	34180	37010	39920	43160	46670	50540
9	do 23 let	19310	20810	22410	24180	26060	28100	30380	32770	35400	38330	41380	44700	48370	52390
10	do 27 let	20010	21550	23200	25060	26980	29080	31490	33960	36690	39710	42880	46350	50150	54300
11	do 32 let	20680	22290	24010	25950	27930	30130	32630	35190	38020	41110	44430	48010	51990	56270
12	nad 32 let	21410	23090	24830	26870	28930	31200	33810	36450	39410	42630	46040	49780	53880	58320

§ 2

Kvalifikační předpoklady

(1) Kvalifikační předpoklady vzdělání pro výkon prací v jednotlivých platových třídách (dále jen „potřebné vzdělání“) jsou

- a) v první platové třídě: základní vzdělání nebo základy vzdělání,
- b) ve druhé platové třídě: základní vzdělání nebo základy vzdělání,
- c) ve třetí platové třídě: střední vzdělání,
- d) ve čtvrté platové třídě: střední vzdělání s výučním listem nebo střední vzdělání,
- e) v páté platové třídě: střední vzdělání s výučním listem,
- f) v šesté platové třídě: střední vzdělání s maturitní zkouškou nebo střední vzdělání s výučním listem,
- g) v sedmé platové třídě: střední vzdělání s maturitní zkouškou,
- h) v osmé platové třídě: střední vzdělání s maturitní zkouškou,
- i) v deváté platové třídě: vyšší odborné vzdělání nebo střední vzdělání s maturitní zkouškou,
- j) v desáté platové třídě: vysokoškolské vzdělání v bakalářském studijním programu nebo vyšší odborné vzdělání,
- k) v jedenácté platové třídě: vysokoškolské vzdělání v magisterském studijním programu nebo vysokoškolské vzdělání v bakalářském studijním programu,
- l) ve dvanácté platové třídě: vysokoškolské vzdělání v magisterském studijním programu nebo vysokoškolské vzdělání v bakalářském studijním programu,
- m) ve třinácté platové třídě: vysokoškolské vzdělání v magisterském studijním programu,
- n) ve čtrnácté platové třídě: vysokoškolské vzdělání v magisterském studijním programu,
- o) v patnácté platové třídě: vysokoškolské vzdělání v magisterském studijním programu,
- p) v šestnácté platové třídě: vysokoškolské vzdělání v magisterském studijním programu.

(2) Potřebné vzdělání nenahrazuje kvalifikační předpoklady, které pro výkon stejných prací stanoví jiný právní předpis¹⁾.

Zdravotnické výkony

- Výkony
 - Vyšetření a stanovení nutričního stavu
 - Propočet bilance energie a živin
 - Sestavení nutričního plánu
 - Edukace
 - Reeducace
 - Indikace sippingu

- návrh dalších (zamítnuto)

Příklad: Vykázání vstupní konzultace
Nutriční stav + bilance např. 3 dny + plán +
edukace = cca 800 bodů = 660 Kč

Zdravotnické výkony

- vyhláška **134/1998 Sb.** – seznam výkonů s bodovými hodnotami
 - NT odbornost **916** – 2,41 bodu/min
 - <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1998-134>
- vyhláška **428/2020 Sb.** – o stanovení hodnot bodu pro rok 2021 (úhradová vyhláška)
 - odb. 916 – 1 bod = 0,95 Kč (1,01 Kč od 2022)
 - body VZP – <https://www.vzp.cz/poskytovatele/ciselniky/zdravotni-vykony>

Profesní organizace

Sekce nutričních terapeutů ČAS

- součást České asociace sester
- původně Sekce dietních sester (1992)
- historická tradice

- **předsedkyně:** Mgr. Věra Andrášková

Česká asociace nutričních terapeutů

- nejnovější organizace, vznik **4. 4. 2018**
- nezávislá monoprofesní organizace
- **členem EFAD** od dubna 2019
- SANT sloučen s ČANT **08/2020** (= studentská „sekce“)

- **předseda:** Mgr. Martin Krobot

- Evropská federace asociací nutričních terapeutů
 - aktuálně 27 členských zemí, 32 organizací
 - působí na politické úrovni, standardy aj.
 - ČR (ČANT) je **přidruženým členem**
-
- každoročně **European Congress of Dietetics**
 - příští ročník **říjen 2022, Budapešť, Maďarsko**

ICDA

- Mezinárodní konfederace asociací nutričních terapeutů
- členské země z celého světa
- činnost podobná jako EFAD

- jednou za 4 roky **International Congress of Dietetics (ICD)**
 - příští ročník **2024, Toronto, Kanada**

Komora NLZP (?)

